

УДК 378

А.І. Кашперська, канд. екон. наук, доц. (ДБТУ, Харків)

ОСОБЛИВОСТІ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВИТИ НА ОСНОВІ СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНОГО ПІДХОДУ

Відповідно до рекомендацій Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти стосовно запровадження внутрішньої системи забезпечення якості «внутрішня (внутрішньоуніверситетська) система забезпечення якості вищої освіти повинна мати на меті створення алгоритму постійної інституційної уваги до якості освіти, включно з переглядом і покращенням навчальних курсів та освітніх програм» [1].

Внутрішня система забезпечення якості закладу вищої освіти має спиратися на місію, стратегію, традиції, внутрішню політику закладу освіти. Керівництво закладу має запровадити не лише політику якості, з визначенням певних правил, принципів й процедур, а й налагодити взаємодію, довіру та плідну співпрацю між усіма між усіма членами колективу закладу.

Пріоритетною метою системи внутрішнього забезпечення якості освіти в університеті є створення відповідних умов для якісної підготовки компетентних, конкурентоспроможних, відповідальних фахівців відповідних спеціальностей, освітніх програм та рівнів освіти, які не лише вільно володіють здобутою професією, а й здатні до саморозвитку, постійного професійного зростання та мобільності.

Стандартами і рекомендаціями щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG) передбачено, що заклади вищої освіти задля забезпечення якості освіти мають діяти на підставі наступних основних принципів:

- заклади несуть первинну відповідальність за якість освіти здобувачів;
- внутрішнє забезпечення якості повністю відповідає спеціальностям та освітнім програмам закладу;
- забезпечення якості сприяє розвитку культури якості;
- забезпечення якості враховує вимоги та очікування здобувачів та стейкхолдерів.

На сучасному етапі гармонізації вищої освіти освітні результати здобувачів визначаються через сформованість загальних та фахових компетентностей. При цьому, визначне місце займає можливість

формування індивідуальної освітньої траєкторії. Зазначене підтверджує об'єктивну необхідність забезпечення надання якісної освітньої послуги закладом вищої освіти з урахуванням індивідуальних потреб здобувачів освіти.

Відповідно до стандарту задля забезпечення підвищення якості освіти заклади повинні забезпечити реалізацію програм таким чином, щоб заохотити студентів брати активну роль у розвитку освітнього процесу, а оцінювання студентів відображало цей підхід» [2].

Виділимо основні напрями модернізації сучасного освітнього процесу з урахуванням студентоцентрованої спрямованості з метою підвищення його якості (рис. 1):

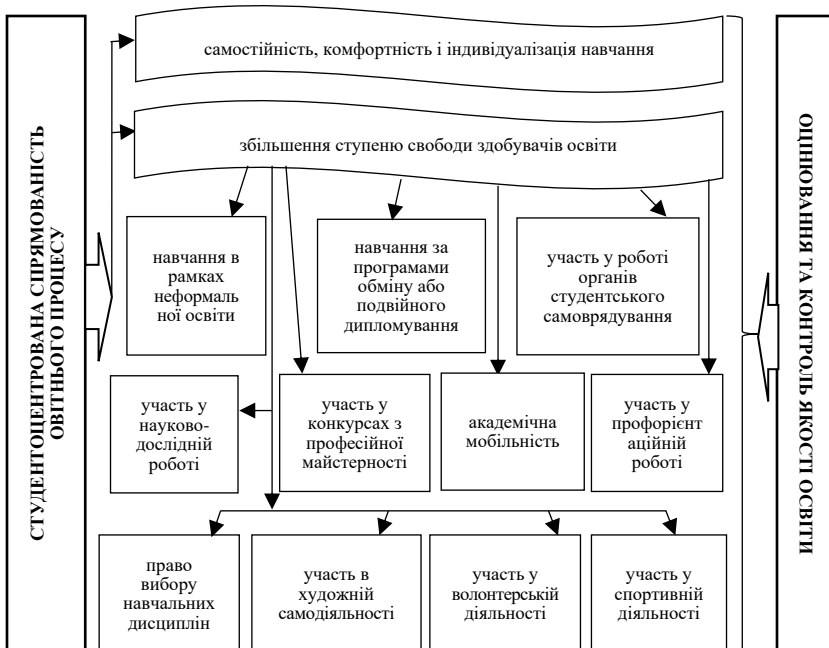

Рисунок 1 – Студентоцентрований підхід як парадигма якості вищої освіти

Серед особливостей освітнього процесу, організованого на засадах студентоцентрованого підходу варто виділити наступні:

- здобувач основний замовник якісних освітніх послуг;

- підвищення мотивації, зацікавленості, активності, цілеспрямованості та бажання розвитку здобувачів, а також розуміння значимості професіоналізму та компетентності в сучасному світі;
- налагодження освітньої взаємодії зацікавлених сторін – викладачів і здобувачів, їх продуктивна співпраця;
- підвищення кваліфікації викладачів відповідно до європейських вимог;
- впровадження європейських стандартів та практик викладання фахових дисциплін;
- залучення зовнішніх стейкхолдерів до процесу викладання дисциплін;
- використання сучасних інноваційних технологій та методів навчання;
- залучення студентів до обговорення освітніх програм з метою їх удосконалення та модернізації відповідно до вимог ринку праці та європейських стандартів;
- моніторинг якості освітнього процесу: опитування, оцінювання тощо.

Політика системи внутрішнього забезпечення якості освіти у закладах вищої освіти має передбачати розподіл відповідальності за її удосконалення, а, отже, – низку завдань, процедур та, у підсумку, заходів за результатами аналізу даних моніторингу на всіх стадіях освітнього процесу.

Отже, вагомим чинником забезпечення якості освіти у контексті надання якісних освітніх послуг є студентоцентризований освітній процес. Залучення здобувачів не лише в освітні, а й наукові, дослідницькі, організаційні та інші, не менш важливі процеси закладу вищої освіти, усвідомлення ними відповідальності за освітній процес, створення індивідуальної освітньої траєкторії, розуміння важливості та цінності освіти в цілому для подальшого професійного та кар'єрного зростання, налаштованість на продуктивну співпрацю з іншими учасниками освітнього процесу, сприятиме підвищенню ефективності, результативності та якості освіти.

Інформаційні джерела

1. Рекомендацій Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти стосовно запровадження внутрішньої системи забезпечення якості. URL : <https://naqa.gov.ua/2019/07>

2. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG). К.: ТОВ «ЦС», 2015. 32 с.